

Előfizetési árak:
 egész évre 4 fit., félévre 2 fit.,
 negyedévre 1 fit.
 Egyes szám ára 8 ke.
 hirdetések mérsékelt árák szerint.

A lap megjelenik minden osz-
 törtétkén.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 ha a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési penzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST- ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Az ujbpesti tanítók helyzete.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter figyel-
 mébe.

Ujpest, 1898. márcz. 23.

A lapok nagyon sűrűn foglalkoznak az ujbpesti tanítók helyzetével, számtalanszor hangoztatják, hogy az ujbpesti tanítók a székesfőváros közvetlen szomszédságában, abból a csekély fizetésből, a melyet nekik az állam inkább alamizna, mint fizetesképen ad, nem tudnak megélni. De ez a jogos panasz, nem jut oly magasra, a hol a tanítók fizetését szabályozzák és ha jut is, akkor ott a magasban a nagy jólét és megelégedéstől nem hallják a nyomorgók szavát. Ott fenn tejben, mézben fürödnek a boldog halandók és a sok édesség között elvész az ujbpesti tanítók keserű panasza.

Pedig a miniszter ur többször megfordul Ujpesten, ezen ikognitóját szépen felhasználhatná arra, hogy egy kis körüpillantást tenne Ujpest tanügy mezején és egy kis tapasztalatot szerezne iskolaügyünkről, de főleg arról, hogy azok az emberek, a kiket legjobb barátjának tart, sőt kiknek újév napján a „Néptanítók-Lapja”-ban oly szép szavakkal gratulál, a kik a haza legszentebb ügyét szolgálják, meg tudnak-e élni?

Persze a miniszter nem volt tanító és így nem is tudhatja, hogy diátán tartott gyomorral nagyon nehéz tanítani, anyagi gondokkal küzdve nem lehet lelkesülni, mert a nyomor bizony elnyomja az ambíziót, elcsüggeszti a munkakedvet.

Daczára annak, a miniszter ur megköveteli, hogy a tanítók jó munkát végezzenek, a tanulók közül minél kisebb százalékot buktassanak meg, de a fáradságot nem fizeti meg kellően.

Az ujbpesti tanítóktól megkövetelik, hogy az iskolaügyet a fővárosi iskolák niveaujára emeljék, testileg és szellemileg föláldozzák magukat az iskolának, de arra nem gondolnak, hogy a létező viszonyok és körülményeknél fogva, a tanítók a mostani fizetésből nem tudnak megélni.

Ugy látszik a miniszter azokról itél a kik selyemben, bársonyban járnak tanítani és csak úgy repülnek a jólétben! A szemfényvesztésnek ne higgyen a miniszter ur, ez csak ezifra nyomorúság, hiú tetszelgési vágy, egyéb semmi sem. Nem mind arany a mi fénylik, tehát ama néhány divatkedvelő után nem lehet itélni.

Tekintsen csak a családapákra, azoknál a miniszter ur más meggyőződést fog szerezni, azokra a kiknél a gyermeknevelés felemészti azt a kis fizetést és nélkülözni kénytelenek. Azokra a tanítóokra a kik 10, 15, 20, sőt még több évig szolgálják becsülettel az államot és fáradságos munkájuk jutalmául ugyanabban a fizetésben részesülnek, mint az az ujonnan kinevezett protekciós, kezdő tanítók.

Ez a méltánytalanság mély sebet ejt az önértékes tanítókon, a kik az élet java részét az iskolának áldozták, beleöregedtek a tanításba és öreg napjaikra még mindig abban a fizetésben részesülnek, mint azok, a kik csak most kez-

denek megismerkedni az iskola levegőjével.

A legutolsó gyárban is tekintettel vannak a szolgálati évekre és azoknak a munkásoknak, a kik hosszabb idő óta dolgoznak a gyárban, nagyobb bért fizetnek. Egy eseléd, ha gazdáját több éven keresztül becsülettel szolgálja, jutalomban részesül.

Hát a tanító kevesebb a gyári munkásnál, eselédnél? Annak a munkája nem oly fontos?

Arra feleljen kérem miniszter ur!

Bizony csak a tanító az a szerencsétlen pária, a ki húzza az igát, feláldozza egészségét, életét és nem részesül semmiféle elismerésben.

Természetesen ez mindig a kenyéradó jóakarattól függ, és hogy a tanítóknak kenyéradója — az állam és annak vezéreiberei nem viseltetnek valami jóakarattal a tanítók iránt, ezt a szomorú tapasztalat eléggé bizonyítja.

Pedig higgye el miniszter ur, az ujbpesti tanítók más elbánást érdemelnek.

Ujpesten, hol a megélhetési viszonyok napról-napra súlyosabbak lesznek, a hol a drágaság folyton növekszik, a hol ép oly nehezen lehet megélni mint a fővárosban, a tanítók fizetése nem arányos a helyi viszonyokhoz.

Itt abból a fizetésből nem lehet tisztességesen megélni, tehát a miniszter urnak gondoskodnia kellene oly módozatról, hogy az ujbpesti tanítók a fővárosi tanítók fizetéséhez mért arányos fizetést kapjanak.

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

Petőfi-album.

100 ének és dal Petőfi költeményeire.

Összegyűjtötte és a magyar nemzet újjászülésétöknek 50-ik évfordulója alkalmából közrebocsátja
 Langer Viktor.

Bármennyire mozgalmas legyen is egyes népek élete, s bármennyire nyilvánuljon mozgalmas létükben az erő hatalma, maradandó nyomokat e létről sohasem fognak maguk után hagyni, ha szellemükben nem jutnak odáig, nem emelkednek ama magaslatra, melyen a kulturnépek állanak, azok a népek, melyek a műveltség, a szellem győzelmes fegyverrel vívták ki maguknak a maradandóság diadalát — nagyságát.

Századunk első fele a magyar nemzet újjászülésétöknek kora. E kornak alkotásai oly jelentősök, hogy azok fennmaradása egyértelmű a magyar nemzet létevel.

Kulturánk ez időben egy lépéssel oly magas polczra emelkedett, hogy a legműveltebb nemzetek kulturájával egyenlővé lett.

Különösen irodalmunk és költészetünk lendült föl ez időben korszakot alkotón és e föllendülésben legragyogóbban tündökölt Petőfi Sándor fénytörő szipője.

Petőfi szipője nemcsak lelkesítő, de termékenyítő erővel is volt a nemzetre. Termékenyítő olyannyira, hogy a saját alkotásain kívül egy egész irodalom keletkezését eredményezte.

Szipőjének a művészetekre való kihatása ep oly nagy horderejű volt s legelsőbbben és leghatásosabban a zenén mutatkozott. A zenén olyannyira, hogy Petőfi költésze egy-maga képes volt megteremteni egy szinten korszakot képező zeneirodalmat. Bizonyítja ezt ama körülmény, hogy ötven éven át a magyar zeneköltők színe-javát mi sem bírta annyira lelkesíteni mint Petőfi mindenkit magával ragadó muzsája.

Egy és több szolamu műdalok, vegyes- és férfikarok, karok zenekar — és zongorakísérettel, melodramák, valamint még egyéb műfajhoz tartozó kisebb-nagyobb zenei alkotások keletkeztek s ha a Petőfit megzenésítők sokaságából felsoroljuk a következőket u. m.: Ab-rányi Kornel, Arany János, Bartalus István, Beleznay Antal, Bertha Sándor, Doppler Károly, Egressy Béni, Erkel Ferencz, Erkel Sándor, Festetics Leó gróf, Fortuner Elek, Fűredi Mihály, Gaál Ferencz, Hoffer Lároly, Hubay Jenő, Hubenai Klára, Huber Károly, Joó Károly, Kern Aurél, Kirchner Elek, Langer János, Langer Viktor, Lányi Ernő, Liszt Ferencz, Lorenz János, Mihalovits Ödön, Mosonyi Mihály, Odry Lehel, Orezy Bódog báró, Ögyek, Rieger György, Selley József, Simonfi Kálmán, Szénfy Gusztáv, Szotyori Nagy József, ifj. Szotyori Nagy Károly, Szögedi Endre, Szűgyi József, Thern Károly, Varga József, Volny Vilmos, Zimay László, továbbá ha tekintetbe vesszük, hogy népdalaink gyöngyeiből fél-száznál jóval többet szintén Petőfi költészetének köszönhetjük, nem fogja senkisémm túl-

zottnak mondhatni föntebb tett ama kijelentést, hogy Petőfi egymaga egy egész zeneirodalom előidezője volt.

E zeneirodalom egy részének egybegyűjtése és közrebocsátása sohasem lehetett alkalmasabb, mint épen most, midőn a magyar nemzet félszázados emléket iltte meg ama dicső napoknak, melyek államunk és közművelődésünk újbóli föllendülését szültek.

Hogy ez ünnep egyenlő Petőfi Sándor ünneplésével, a történeti eseményekből kifolyó.

»Márczius 15-ének ünneplése nemzetünk ebredésének ünnepe. E napon virradt meg újra szabadságunk hajnala. A hon ege e napon úszott újból ragyogó pirban, a rablincseket olvasztó pirjában. Kárpátokból Adriáig e napon terjeszté ismét melengő sugarait és derengő fényét az elnyomatás homályától évszázadokon által borított magyarok napja.»

E napot ünnepelte kegyeletteljesen a magyar nemzet évente, s készül megünnepelni nagy fenyegetéssel minden évben. 1848-ban márczius 15-én, tehát ötven évvel ezelőtt hangzott föl szokatként ama költői megnyilatkozás, mely villámgyorsan találta minden magyar szívet s melyet dörgőn visszhangozza minden magyar ajk: »Talpra magyar hi a haza« . . .

Petőfi Sándor, a magyar nemzet újjászülése korának lánglelkű dálnoka, e napon röpité országga »Nemzeti dal-át s annak gyűjtő hatása lángba borítá Magyarországot, mely lángtengerből emelkedett ki Phónixként fenségesen szárnyalva a szabadság.

Ezt nemcsak a méltányosság, de a tanítóknak, a társadalomban elfoglaló állása is kívánja, hiszen oly nagy községben, mint Ujpest, kell hogy a tanítók megélhetése biztosítva legyen és így szegénypir nélkül foglalhassák el a társadalomban azt a helyet, a mely őket méltán megilleti.

Hallgassa meg valahára a miniszter ur a tanítók esdő szavát és jutalmazza meg fáradságos munkájukat úgy, a hogyan azt kiérdemelték.

Reméljük a miniszter ur ezt minél előbb meg is fogja tenni.

Egy igazgató ünnepeltetése.

Az angyalföldi elemi iskola tanfőnöke szép jelekben nyilvánította szeretetét és ragaszkodását igazgatója iránt, dokumentálván azt a jó egyetertést, mely a tanfőnök kebelében uralkodik és azt a ritkán található harmonikus viszonyt, mely az igazgató és tanfőnök között létezik. A tanfőnök, Bánó József igazgató névnapja alkalmával ünnepélyt rendezett, egy kedves kis ünnepélyt, mely az őszinte szeretet és rokonszenv ünnepe volt.

A tanfőnökkel reggel 8 órakor üdvözölte az igazgatót, kihez Erschinger János a következő beszédet intézte.

Szeretett Igazgató Ur!

A munka mindennapi életében ritkán van alkalmunk örömmel kifejezni és szívünk érzelmeit tolmácsolni. Ezért sietve kapunk az alkalmon, hogy a mai napon, mely mindnyájunknak örömnappja, lelkünk meleg érzelmet kiált ki Szeretett Igazgató Ur előtt.

Ezt a kellemes alkalmat Melyen tisztelt Igazgató Ur becses névnapja nyújtja nekünk, a mely örömnapon nem mulaszthatjuk el, szívvel üdvözölni. De a mai napon nemcsak, hogy szívvel üdvözöljük, hanem egyszersmind biztosítani akarjuk Szeretett Igazgató Urat, végtelen ragaszkodásunk és nagyrabecsülésünk, melyet Melyen tisztelt Igazgató Ur iránt viseltetünk. Őszintén bevallva, ragaszkodásunk és nagyrabecsülésünk nemcsak addig terjed, a meddig azt a kötelességünk parancsolja, hanem tovább, az őszinte és igaz szeretett nyilvánulásáig, addig a hol a nemesebb érzelmeink a szeretet hurjait pendítik meg.

Mi Szeretett Igazgató Urunkban nem a rideg, szigorú hivatali főnökök látjuk, hanem a kartársak közt az elsőt, a ki nekünk jó példával, ügyszeretettel és közös ügyünk iránti lelkesedéssel mintaképül szolgál és igazság-

A Petőfi album tervezésekor annak közrebocsátóját kettős ezél vezette. Először a magyar zeneirodalom eddig páratlanul álló gazdag, becses és a szabadság korszakának eseményeivel szorosán összefüggő dalgyűjteményt nyújtani, másodsor pedig dalban megörökíteni magát a dicső korszakot és vele együtt *Petőfi Sándort*.

A Rózsavölgyi és Társa es. és kir. udvari zeneműkereskedő cég, midőn ezt a becses, kiváló, diszes, Petőfi-korhű képpel ellátott művet közre adta, a legszebb ajándékot hozta a haza oltárára, mert ezáltal lehetővé tette azt, hogy Petőfi muzsája összegyűjtve, az iskoláknak, intézeteknek, egyetemek és a hazafias közönség rendelkezésére állhasson és megszerhetővé legyen.

Ez a munka, mely a zeneirodalomban páratlanul áll, jó szolgálatot fog tenni hazafias és iskolai ünnepélyek rendezésénél, valamint családi estélyeknél, hol a hazafias erény és a hazaszeretet a dal kedves és lelekemelő zenéje érvényre jut. Kedves műve lesz ez azoknak, a kik nemzet muzsáját ápolják és kedvelik. Ne is hiányozzék ez sehoh, mert Petőfi-költészet és az abból származott nemzeti zeneirodalom, kell hogy oda jusson, a hol szabadság ragyogó fénye melengeti a szívket.

A száz Petőfi dalt tartalmazó mű ára 4 korona, kapható: Rózsavölgyi és Társa es. és kir. udvari zeneműkereskedésében Budapest, Kristóf-tér 3. szám. Legmelegebben ajánljuk e ritka becsű műve! hazafias olvasóinknak.

szeretettel, jó indulatával legőszintebb szeretetünket megnyerte.

Es szívünk ezen meleg érzelmenél fogva jogosan vesszük ki a részt a mai ünnepből, a mely mindnyájunknak rég várt és nagyon kedves ünnepe.

Ezen az ünnepen kérjük a Mindenhatót, hogy jószagos Igazgató Urunkat a mi végtelen örömlünk, a tanügy és ezen intézet felvirágzására az élet legvegsőbb határáig, a legjobb egészségben tartsa meg.

Mi magunknak pedig azt kívánjuk, hogy Szeretett Igazgató Ur reszesítsen bennünket ezentúl is abban a jó indulatban, melyben eddig reszesek lenni szerencsenk volt. Legyen ezután is jó akarónk, támogatónk és őszinte tanácsadónk munkánkban. Lelekítsen ezentúl is nemes hivatásunkban, legyen ezentúl is joakaró vezérünk, mi hű-egyes katonak leszünk.

Fogadja Melyen tisztelt Igazgató Ur szeretetünk és ragaszkodásunk legszebb zálogát, azon őszinte kívánságunkat: hogy az Isten sokáig, de nagyon sokáig eltesse!

A beszéd után a tanfőnök lelkese »jelent« kiáltott, mire Bánó József igazgató megható szavakkal köszönte meg a figyelmet és a tanfőnök további jóindulatáról biztosította.

D. e. 10 órakor a növendékek ünnepelték az igazgató névnapját. A gyermekek ezen őszinte és szívvel fakadó ünnepe az intézet tornatermében folyt le. A tanfőnök tagjai, a több mint 1200 főből álló gyermekereget osztályonként állították fel a tornateremben, mire a tanfőnök küldöttsége elhozta az igazgatót, kit a növendékek belepésekor, az »Üdvözlő dallal« fogadtak. Azután egy V. osztályú fiú- és leány-növendék valamint három apró ovodás gyermek köszöntötte fel az igazgatót, mely jelenet igazán megható volt. Különösen a három apró ovodás gyermek piczike mondokája indította meg a szívetek és hatotta meg a jelenlevőket. Bánó József igazgató a növendékeknek ezen őszinte és szeretetteljes üdvözlésére, a növendékeket szorgalomra, jó magaviseletre, a szülők és tanítók iránti tiszteletre biztította. Vegre a növendékek az »Éljen soká!« ezimű éneket és magyar dalokat énekelték, mire az szép és kedves ünnepély véget ért.

Tegnap este a tanfőnök, az igazgató tiszteletére a Pefanovits-féle Andrassy-úti vendéglő külön termében bankettel rendezett, melyen a tanfőnökkel kívül számos vendég vett részt.

A tanfőnök leveben Szabó István mondta az első tószót, mire a tószók egész sora következett. A társaság csak a késői éjjeli órákban oszlott szét.

A pezsgő.*

A pezsgő igazságtalan a jelenkor bora: jele 's kifejezése korunk könnyedségének, furdalo nyugtalanságunknak, felpezdülő lelkesedésünk és gyors kizozanodásunknak.

Hanem azért korántsem kell azt hinni, hogy a pezsgő valami új találmány és hogy őseink nem ismerték volna.

Epernay és Hautvillers borait a XIV. század sisakos lovagjai már ugyancsak hajto-gattak.

VIII. Henrik angol és I. Ferencz francia királyok nagy tisztelői voltak a pezsgőnek. — X. Leo pápának palackent fojt a pezsgő s V. Károly egész völgerezeig élvezte Bachus e főlsége ajándékát.

A múlt század közepe felé a francia orvosok a pezsgőt ártalmasnak és egészségtelennek nyilvánították s egy felszabadnál tovább folytatták a harcot a pezsgőívás ellen. Azt állították ugyanis, hogy a pezsgő az idegrendszert földűlja és a közvényt elősegíti.

Vegre a jó mégis győzött. Az orvosi facultás formaszertü nyilatkozatot adott ki a pezsgő ártalmatlanságáról s a pezsgőt a »borok istenének« neveztek el.

Azt mindenki tudja, hogy a jó champagne nem a felhőből hull, sem a bércek forrásából patakzik, hanem nagyon is fáradságos munka eredménye.

A főkelék a talaj, mely Champagne vidéken unicum a maga nemében és a melyet mesterségesen előállítani vagy utánozni sehoh sem lehet.

* Ujpesten a pezsgőzés gyakori szokássá vált, alkalom szerűnek tartjuk a pezsgőről írt jelen közleményt közreadni. Szerk.

A meszes krelával és kovával vegyített magaslakok nélkülözhetlenek a termeshez.

A legjobb fehér champagnei pezsgőhöz csupa kek szőlőt vesznek, a fűrtöket napkelte előtt szedik, míg a harmat a szemekről föl nem szárad. Minel nedvesebb s ködösebb az idő szedéskor, annál hamarabb forradásnak indul. A szőlőszemeket csaknem szemenkent fejtik le a fűrtől, minden erellen, a dertől megcsipelt, megromlott szemet eltávolítanak. Az így nyert tiszta szemeket ovalatosan kosarakba rakják és csendesesen vigyázva a pinczebe szállítják: azután présbe teszik s kiszajtolják. Másnap azután kannel kifüstölt hordókba föltik.

Kevéssel karacsony után a forrásnak vege. Az első fagyos hideg napon a bort lefejtik mas hordóba.

Egy hó mulva ismét lehuzzák s vizahólyaggal megtisztítják, vegre mielőtt üvegekbe lehuzzák, meg egyszer lefejtik. Marcius fele az egész szüret palackokban van: hat hetre rá száz ördög kezd minden palackban egyszerre mozogni.

A végleges bedugaszolás sem történi jelentékeny kár nélkül, pedig minden egyes üveget megkopogtatnak, vajjon erős-e?

A champagnei készítése elejétől-vegig folytonos károknak van kitéve, nem esoda tehát, ha a jobb evekben is egy palack ára Reims- vagy Epernayban 3-4 frank, elgondolhatjuk tehát, hogy mennyire emelkedik az ára, mire a mi asztalunkra kerül.

Közszeghy Árpád.

Heti tájékoztató.

Marcius 31 nap.

24. csütörtök. Gábor, Körösi Csoma Sándor Darlányba érkezik 1842.

25. péntek. Gy. o. B. a. Bittó Istvan miniszterelnököt kinevezték 1874.

26. szombat. Mária, Karoly román fejedelem feleszi a kir. ezimet 1881.

27. vasárnap. Huber, II. József német császár választatik 1764.

28. hétfő. Gusztáv, Emin pasa afrikai utazó szül. 1840.

29. kedd. Czirái, Liebknecht Vilmos szociádem. vezet szül. 1826.

30. szerda. Guidó, Toth Kálmán dalköltő, szül. 1831.

HIREK.

Tisztelettel felhívjuk olvasóink figyelmét »sport« rovatunkra, melyre a közelgő tóversenyek alkalmával nagy gondot fogunk fordítani.

— Iparhatósági megbízottak választása. A tanoncziskola, ipartajstromok és műhelyek megvizsgálására kiküldendő iparhatósági megbízottak választása holnap pénteken d. u. 2 órakor lesz az ipartestület helyiségében.

— Helyre igazítás. Lapunk múlt számában Toth Janosnak a díszében mondott beszédjére a »nyegle« jelzót használtuk. Toth Janos erre a kifejezésre megbántottak erzi magát. Kijelentjük tehát, hogy ezt a kifejezést nem rossz akaratból használtuk és Toth Janost megbántani nem akartuk. Különbén a »nyegle« kifejezés annyit jelent mint »elbizakodott«, ez pedig nem bántathat meg senkit.

— A Magyarországi tanítók országos bizottsága I. évi április hó 7-en d. e. 10 órakor tartja Budapesten a felső erdő-sori iskola tornatermében alakuló közgyűlést. A közgyűlés tárgya: 1. elnöki megnyitó, 2. Az 1848-diki események méltatása Peterffy Sándor által, 3. titkari jelentés, 4. esetleges indítványok, 5. választások.

— Kossuth halálának évfordulója. Múlt vasárnap, Kossuth Lajos halálának negyedik évfordulója alkalmával, a közsegnazán és több magánhazon kitűzték a gyászlobogót.

— Az ujpesti tanítók panasza. Ezen a ezimen a »Nemzeti Iskola« a következőket írja: »Az ujpesti tanítók már szerit-számát se tudják a miniszterhez benyújtott memorandumoknak. Ezekben azt kertek mind, hogy a miniszter fizetéseiket rendezze úgy, mint a szekesfőváros rendezte« Ezt hogy milyen jogos alapon kerték, semmi sem igazolja jobban, mint a mostani dragaság. Hivatalos adatokkal bizonyították be, hogy a budapesti vásár-csarnokok árai sokkal alacsonyabbak, mint

az újpesti községi előjáróság által hitelesített piaci árjegyzés ari (Igazuk van az újpesti tanítóknak. Szerk.). Tehát a drágaság ma Ujpesten nagyobb, mint a fővárosban. Az újpesti tanítók fizetésükből megélni nem tudnak s csak az fáj nekik, hogy a miniszter ezt nem látja. (Sokat nem lát a miniszter. Szerk.) Pedig már eljött az ideje annak is, hogy belássák. A főváros környéki tanítók ügyét nem lehet elvekkkel elodázni, ezt gyorsan kell elintézní.

— **Ujpesti csendélet.** Ujpesten a vagyon- és életbiztonság a helybeli rendőrség nem-bánomása miatt mindig veszélyesebb és veszélyesebb lesz. Így a vasut-utca 15. szám alatti ház ablakait nagyon gyakran beverik és daczára annak, hogy ez a rendőrségnél be van jelentve, a tetteseket nem tudják kinyomozni. A múlt héten egy ember a Vasut- és Deák-utca keresztezésénél egy leányt fényes nappal fojtogatott és életét csak nagy küszködésére, a házakból előjött asszonyok segítségének köszönheti, a kik csak nehezen tudták a vad ember kezéből kiszabadítani. Azután annyi fiatal subancz meg nem esavargott Ujpesten mint most, a kik a járóké-lőket a legbotrányosabb módon inzultálják, a gyermekektől elszednek mindent a mi értékes és mindent elrabolnak a mi kezük ügye-be kerül. Ezeket mind tölten nézi a rendőrség, razzikiakat nem tart, őráratokat nem küld ki és a feljelentéseket nem intézi el szigorral. Szóval a rendőrség a legnagyobb hanyag-ággal teljesíti kötelességét, amiért bátran elmondhatjuk, hogy ilyen szegénytelen rendőri állapotok meg nem léteztek Ujpesten. Gratulálunk a főkapitánynak derek gárdájához!

— **Egy újpesti művész nő ünnepeltetése.** Lőrinczy Erzsike, ki a felvidéki színikerület színtársulatának tagja, teljesen megnyerte az ottani közönség rokonszenvét. A fiatal mű-vész nőt Nyitra, a hol a színtársulat a teli idényben játszott ritka ünnepeltetésben részesítették. A »Pesti Hírlap« egyik múlt heti száma a következő elismerésben részesítette a művésznőt: »A nyitrai színházban e hó 8-ikán került színre a »Nőszabó.« A közönség zsufozásig megtöltötte a színházat és jól mulatott. Az ifjuság nagy ovációban részesítette a színtársulat közkedveltségű fiatal művésznőjét, Lőrinczy Erzsiket. Midőn a színpadra lépett szünni nem akaró taps között nagy, pompás virágkosarat nyújtottak át neki, mely-hez művészi kivitelű rajz volt mellekelve e fölírattal: »Lőrinczy Erzsikének, a bájos mű-vész nőnek. — Erdeme jutalmául, a főgymna-ziúm ifjusága Nyitra 1898 márczius 8-án.« A társulat bucsuelőadásul a »Hadak útja« mutatja be, aztán 16 előadásra Nagyszom-batba megy. Ezen kívül a művész nő még 35 e-sokrot kapott, a mi fényesen bizonyítja az ő sikerét. Az 1848 (Hadak útja) című látva-

nyos színműben Lőrinczy Erzsike magyar ruhában, rózsaszín-bárony mentében lépett fel. Ebben a színműben is óriási sikereket aratott Lőrinczy Erzsike és művészetét szünni nem akaró tapsal jutalmazták. Lőrinczy Erzsike most Nagyszombatban aratja baber-jait.

— **A műbor ellen.** Végre valahára rá jön a hatóság, hogy a műbor veszélyes mérég az egezségre és annak kimerőit kezdik ránczba szedni. E napokban a hatóság Schusztler Árpád földi koresmárosnak szép pár hektoliter borát itatták fel a földdel a mely tőle be nem rug, de beteg sem lesz. Ez ismét följelentette Gerzsabek Nándor helybeli koresmáros, hogy ő szinten azt a bort méri. Ez ügyben Kovács Nagy Lajos rendőrorvos egy rendőr-lisztviselővel és Dória Karoly községi esküdt hivatalosan megjelentek Gerzsabeknél, meg-viz-gálták borait és különfele boraiból mag-gukkal vittek, megvizsgálás miatt néhány üveggel. Kiváncsiak vagyunk mit fog a viz-gálat kideríteni? Kiváncsiak volna, hogy az összes koresmárosok borát vizsgálnak meg, mert a mint tudjuk nagyon sok műbort mér-nek Ujpesten. Ha a község lakosainak egezsé-gét szívükön hordják, meg is teszik.

— **A Danubius Schoenichen-Hartmann egyesült hajó- és gépgyár részvenytársaság** dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöklésével szombaton tartotta évi közgyűlést. Az igaz-gatóság jelentéséből értesülünk, hogy tekin-tettel a hajógyártás időnként való pangására, a vállalat a vasuti kocsik építését is gyártási ke-retébe felvette és vagongyárral letesített, a mely máris kitűnő vagonokat készített és az utóbbi időben is jelentékeny megrendeléseket kapott. Az elmúlt év bruttó nyeresége 256.655 frt 87 kr. Ebből 82.352 forint leírásokra, 8715 frt 17 kr. a tartalékalap gyarapítására, 17.430 forint igazgatóági jutalmakra, 150.000 forint 5° -os osztalék fizetésére fordították. A visszalépett felügyelő-bizottság tagjai újból megválasztották. Az 1896-97. évi osztalék szelvények e hónap 19-étől kezdve a Magyar leszámítoló bank és a Magyar ipar- és keres-keletmi banknál öt forintjával beválthatók.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Kamara-hangverseny.** Az »Ujpesti ze-neművelő egyesület« f. évi márczius hó 19-én tartotta nagyszámú és előkelő közönség előtt II-ik kamara-hangversenyt, mely szokás sze-rint igen fényesen sikerült. A műsor első pontja Veit W. H.-nak D. moll vonós negyese volt, a melyet Seymann E. (I. hegedű) Lang Zs. (II. hegedű) Lázár O. (mely hegedű) és dr. Troján A. (gordonka) adták elő, nagy művé-szetükert sok tapsot aratva. Nagy elismerés-ben részesült azután Scheer Paula, ki szep énekével nagyban emelte az előadott enek-

számok sikerét. Végre Reinberger J. zongora negyese került előadásra, melyet Seymann E., Lang Zs., Lázár O., dr. Troján A., (a fen-tebb elősorolt hangszereken) és Röffler Re-gina (zongorán) adtak elő virtuóz művészet-tel és remek összjátékkal. A nagy élvezetben részesült közönség kifogyhatatlan tapsal ju-talmazta a közreműködőket. Nagyon kár, hogy az egyesület kamara-hangversenyeit nem a Colosseumban rendezi, azoknak nyilvános-sabb jellegét nem ad, hogy a nagy közönség-nek is módjában lenne e kedves hangverse-nyek élvezetében részesülni.

SPORT.

A közelgő löversenyek alkalmával felhívjuk olvasóink figyelmét lapunk tipjeire, mert remél-jük, hogy mint tavaly, úgy az idén is tipjeink-nek nagyobb része be fog jönni.

— **Az idei alagi löversenyek.** f. évi már-czius hó 31-én kezdődnek és a következő na-pokon lesznek: márczius 31., április 2., 3., 5., 7., 10., 11-dikén. A versenyek mindég d. u. 3 ora-koi kezdődnek.

— **Az alagi nagy versenyek favoritjai.** Alig egy hét telik el még az alagi versenyekig, a két nagy eseményre, a nagy gát- és aka-dályversenyre, azért már most elég élenken folyik a fogadás. A nagy gátversenyek, mint a kibocsátott bookmakerlistából látjuk, Ter-midor a favoritja négyszeres pénzzel, ötször-össel kinálják Triált, hatszerossal Boltinet és Old Jack Dickinsont. Különös, hogy Ginger nines a listában, pedig biztos induló van leg-alább annyi kilátása a 10.000 koronás díjra, mint akarmelyik társának. A nagy akadály-versenynek Ruabn a favoritja 2¹/₂-szeres pénzzel, míg mellette Hirnököt és Rajnat pár-tolják négyszeres pénzzel.

— **Lovak Alagon.** A Sztáray-Andrássy gró-fok istállójából, mint a Sportélet jelenti, Le-vente, Bora, Marengó és Jutalom vesz részt az alagi meetingen: az Auersperg-Eszterházy is-tállóból csak Mühlhauser és Rajna, Eszter-házy Móríc gróftól is csak két jelentektelen ló jön Alagra. A Batthány-istállót Bóra, Massa Fair play az öreg Eikonogen és Náci fogja képviselni. Több ló képviseli az alagi meetin-gen Dreher, Geist és Luczenbacher istállóját. A Geist-istállóból néhány jó ló fog Alagon sikversenyekben futni, így Badar, a mely a bu-dapesti Asszonyosságok díjában is indul.

— **Az alagi tavaszi meetingen** a gödi istál-lóból következő lovak vesznek részt: Old, Jack, Dickinson, ki a rákosi díjban indul, Ja-merfetzen, Baccilus, Piccalioly, Jó lehet, Pa-lola, Jutka és Gabor.

— **A bécsi tavaszi meetingre.** Hansi trai-ner következő lovakat küldi: Jura, Mentó, Arany, Alpár, Szívós, Streber, Tamina, Ara Malteser és három ketevest.

Értesítés.

Van szerencsém Ujpest és vidéke nagyérdemű hölgyközönségnek b. tudo-mására hozni, miszerint üzletemben Árpád-ut 19. sz. a mai modern kor minden követelményeinek megfelelő a legújabb divatszertinti formákban kiállított

tavaszi és nyári női kalapok

a legnagyobb választékban jutányos áron kaphatók.

Számos even át e téren szerzett tapasztalataim által abban a kellemes hely-zetben vagyok, hogy az igen t. hölgyközönség legnagyobb igényeinek is minden tekintetben eleget tudok tenni.

Nagy választék francia cípót, széles kalapok, úgy csipkéken mint szalmá-ban a legfinomabb kivitelben: bebék-, gyermek- és gyászkalapokban, nagy raktár menyasszonyi és sirkoszorokban.

A n. é. hölgyközönség b. támogatását és bizalmát továbbára is kérve mara-dok tisztelettel

Mdm. Berner

divatárusnő.

Ruszti borozó

Ujpesten

megnyilik szombaton, márczius 12-én a Jókai és Mária-utca sar-kán.

Jó bor, jó egészség lesz ezentul Uj-pesten, mert kizárólag csakis tőkén ter-mett zamatos ruszti hegyi borokat mér-nek ott és adnak el kicsinyben és nagyban.

Kapható: Ruszti fehér asztali bor

„ csemege „

„ aszu „

„ vorós (burgundi) bor

„ siller bor.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-ábrával

valamennyi nagyobb fűszer és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 13. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég esakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a min a mellékelt rajz is mutatja.

6-8

1.000,000

Egy millió korona

nyerhető

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

A 2-ik magy. kir. szabad. osztálysorsjáték

50.000 nyereményének jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000.000 Korona
Egy millió

A nyeremények következőleg vannak beosztva.

Nyeremények:	Korona:
1 a	600 000
1 >	400 000
1 >	200 000
2 >	100 000
1 >	90 000
1 >	80 000
1 >	70 000
2 >	60 000
1 >	40 000
5 >	30 000
1 >	25 000
7 >	20 000
3 >	15 000
31 >	10 000
67 >	5 000
3 >	3 000
432 >	2 000
763 >	1 000
1238 >	500
90 >	300
47350 >	200, 170, 130

50 000 nyer. és jutalom 13 160 000 kor. ért.

melyek 6 osztályban kisorsoltatnak.

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyeresi esélyeket nyújt; és pedig

100.000
eredeti sorsjegy

50.000
pénznyereményt

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellélté aló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti arakon adunk el:

Egész	eredeti sorsjegy	6 ft — kr.
Fél	>	3 > — >
Negyed	>	1 > 50 >
Nyolczad	>	— > 75 >

Az összegnek postautalványon való vetele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első húzásbani ervennyel. Kivanatra utánvettel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti húzási programot is megküldjük és minden húzás után vevőink azonnal megkapják az eredeti húzási lajstromot.

Gyakran ezreket kockáztatnak merész vállalatokba, a midőn a kilátásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennél fogva kockáztassunk egy sorsjegy vételével aránylag oly csekély összeget, a mely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk hogy a rendelvényvel ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre **legkésőbb f. é. márczius 30-ig** hozzánk beküldeni.

Márkus Sándor

a m. k. szab. osztálysorsjáték főelárnsítója

Ujpest, Árpád-ut 12. sz.

1-